

ROLF SCHREINER:

Vincent og Eugénie

Då Don McLean besøkte Kuppelhallen i Stavanger for tri år siden, va nok sangen «American Pie» høydepunktet for de fleste så va te stede. Personlig va eg minst liga begeistra for å få hørra den sangen som McLean ga ud i ittekant av «American Pie» – i mai 1972 – og som gjekk heilt te topps på de engelske hitlistene, nemlig «Vincent».

Starry, starry night

Change your palette blue and grey

Itte mitt håve e balladen om den nederlandske kunstnarern Vincent van Gogh og hans maleri «Stjernenatt» någe av det flottaste så e skreve. Ekstra vemodigt e det jo at sangen skildre ein særdeles triste livshistorie.

Vincent van Gogh blei født i 1853, og han hadde store planar om å følge i farens fodspor og bli prest. Men itte kvert viste han store tegneferdigheter, og han fekk interessen for kunst. Dermed blei han 16 år gammale den yngste betjenten i Goupil & Cie – ein kunsthandel i Den Haag. Filialen i Brussel blei neste arbeidssted, før Vincent i 1872 blei sendt te filialen i Covent Garden i London.

Vincent van Gogh va 19 år og bodde på hybel i Sør-London hos familien Loyer – dvs. mor Ursula og datteren Eugénie. Langt hjemmefra og med brusande hormoner gjekk det ikkje bedre enn at Vincent blei forelska i datteren i huset, men Eugénie hadde allerede gifteplaner med Samuel Plowman – han va ein tidligare leieboer. (Kanskje hu ikkje gjekk så møje ud?)

Itte å ha blitt avvist, gjekk Vincent inn i ein depressive periode, og han fant ud at nå sko han ofra seg heilt for kunsten. Det blei som ein religiøs besettelse, og han fekk te og med lov te å tala fra prekestolen i ei kjerka eller to.

They would not listen, they did not know how

Perhaps they'll listen now

Vincent van Gogh produserte rundt 2000 kunstverk – av dette va 900 malerier og 1100 skisser og illustrasjoner. Depresjoner og sykdom som epilepsi, syfilis m.m. sko prega heila livet hans – itte ein krangel med malaren Paul Gauguin skar han av seg ein del av et øyra – og han sørgde sjøl for å bli innlagt på ein klinikk i Saint-Remy i franske Provence. Udsikten fra vinduet blei te mange flotte malerier – bl.a. «Stjernenatt».

And when no hope was left inside

On that starry, starry night

You took your life as lovers often do

Då Vincent van Gogh satte ei kula i brystet 27. juli 1890, hadde han solgt ett bilde i sin kunstnarkarriere. Men han blei høyst anerkjent ganske fort ittepå, og han inspirerte mange med sine særpregede korte strøk og små fargeprikker ved siden av kverandre. Mange av bildene hans selges nå for flerne hundre millioner kroner.

But I could have told you, Vincent

This world was never meant

For one as beautiful as you

Før Van Gogh Museet i Amsterdam sko åbnas våren 1973, fekk journalisten Ken Wilkie i Holland Herald (KLM sitt svar på Scanorama) lyst te å finna ud merr om Vincent sitt London-opphold. Kor lå huset – eksistere det ennå? Og koss gjekk med med Eugénie?

Ken Wilkie fekk hjelp av ein postmann så va amatørmalar på si, og i någen gamle arkiver kom det fram at mor og datter Loyer bodde i 87 Hackford Road i bydelen Brixton, et 3-etasjes hus fra 1824. Beboerne i 1972 visste ikkje at Vincent hadde bodd i huset, og hybelen va nå ganske forfallen.

Neste spor va dødsattesten te ein mann med navn Frank Plowman, sønn te den Eugénie som Vincent va forelska i. Dokumentet va signert Kathleen E. Maynard. Hu konne jo ver barneborn te Eugénie, og E'en inni navnet hennes konne tyda på at hu va oppkalde itte farmoren.

Ken Wilkie brukte ei formua på å ringa te adle med navnet Maynard i Sør-London, og blei te slutt fortalt at hu så han lette itte, bodde i Devon, et godt stykke vestøve i England. Wilkie tog kontakt og va hjertelig velkommen.

Den middelaldrende fru Maynard hadde aldri blitt fortalt at farmoren og oldemoren hadde vært vertskab for Vincent van Gogh, men hu hadde någen fotografier av damene. Hu henta ei eska og ga någen gamle, brune bilder te journalist Wilkie. Innimydlå bildene lå ein tegning av et hus, og Ken Wilkie kjente koss nakkehårene reiste seg.

To uger ittepå, 14. desember 1972, skreiv Hans Jaffé, så va professor i kunst-historie ved Universitetet i Amsterdam: «Jeg bekrefter herved at tegningen er et arbeid av Vincent van Gogh.»

Tegningen av huset i London va i Van Gogh Museet i 35 år fra åbningen i 1973. Kathleen Eugénie Maynard døde i år 2000, og datteren Anne Shaw fekk tegningen tebage te familien i 2008.

Huset i 87 Hackford Road – som va blitt ei rønna – blei kjøpt av ein anonym van Gogh-freak i mars 2012 for 5 millioner kroner.

Starry starry night...